

معاونت بهداشت

دفتر مدیریت و کاهش خطر بلایا
کمیته بهداشت کارگروه سلامت در حوادث غیرمترقبه

برنامه آموزش مستمر مدیران و کارشناسان

درس ۱ چرخه مدیریت و کاهش خطر بلایا

تهیه کنندگان: لیلا محمدی نیا، هما یوسفی
زیر نظر: دکتر علی اردلان

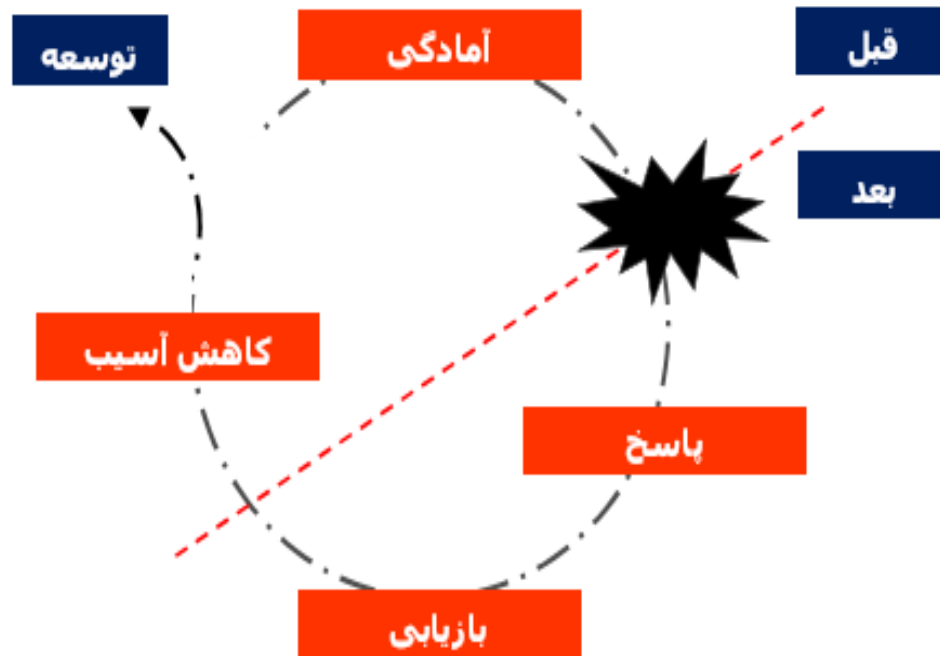
اهداف آموزشی:

در انتهای این درس، مخاطبین خواهند توانست:

- چرخه مدیریت خطر بلایا را بشناسند.
- اجزای چرخه را نام ببرند و آنها را تعریف کنند.

فازهای مدیریت بلایا

مدل 4 فازی مدیریت بحران

پیشگیری

- عبارت است از فعالیت هایی که برای اجتناب کامل از وقوع آثار ناگوار مخاطرات انجام می گیرند و روش هایی که برای به حداقل رسیدن بلایای محیطی ، فناوری زاد و زیستی مرتبط به کار گرفته می شوند. بسته به قابلیت اجرای فنی و اجتماعی و ملاحظات هزینه/ فایده ، سرمایه گذاری بر اقدامات پیشگیرانه، در مناطقی که مکرراً تحت تأثیر بلایا هستند، توجه مناسب خواهد داشت. در زمینه آگاهی و آموزش های عمومی مرتبط با کاهش خطر بلا، تغییر نگرش و رفتار منجر به توسعه " فرهنگ پیشگیری" می شود.

- پیشگیری یعنی جلوگیری از عدم وقوع مخاطره یا عدم مواجهه با آن
- پیشگیری و کاهش آسیب را گاه در یک فاز تقسیم بندی می کنند

کاهش خسارات

- اقدامات سازه ای و غیرسازه ای که برای محدود سازی آثار ناگوار مخاطره های طبیعی ، تخریب زیست محیطی و مخاطره های فناوری زاد اجرا می شوند.
- چنانچه نتوانیم از وقوع یک مخاطره جلوگیری کنیم و یا مواجهه با آن غیرقابل اجتناب باشد، مجبور به انجام اقدامات کاهش آسیب هستیم.

آمادگی

- فعالیت ها و اقداماتی که پیشاپیش برای اطمینان از پاسخ موثر به اثرات مخاطرات انجام می گیرند و شامل صدور هشدار اولیه به موقع و موثر و تخلیه موقت مردم و دارایی ها از منطقه در معرض خطر میباشد.

پاسخ / امداد

- عبارت است از تأمین کمک رسانی یا انجام مداخلات حین یا بلافاصله بعد از یک بلا به منظور جان ها و نیازهای حداقل و پایه ای مردم آسیب دیده. پاسخ/امداد می تواند فوری، کوتاه مدت یا طول کشیده باشد.

بازیابی

- تصمیمات و اقداماتی است که پس از یک بلا برای بازگرداندن یا بهبود شرایط زندگی جامعه ی آسیب دیده به وضعیت قبل از بلا انجام می گیرد، ضمن این که تمهیدات لازم برای کاهش خطر بلا نیز تشویق و تسهیل می شوند. بازیابی، شامل دو بخش توانبخشی و بازسازی است و فرصت توسعه و به کارگیری اقدامات کاهش خطر بلا را فراهم می کند.

آزمون

۱ - کدامیک از موارد زیر جزء چرخه مدیریت بلایا نیست؟

الف) پاسخ ب) کاهش آسیب ج) هشدار اولیه د) بازیابی

۲- عدم ساخت ساختمان های مسکونی بر روی گسل زلزله در کدام فاز مدیریت بلایا قرار می گیرد؟

الف) کاهش خسارت ب) پیشگیری ج) آمادگی د) بازیابی

۳- کدام جمله در خصوص فازهای چرخه بلایا صحیح است؟

الف) چرخه با کاهش آسیب آغاز شده و با پاسخ تمام می شود

ب) چرخه با آمادگی آغاز و با بازیابی پایان می یابد

ج) چرخه با کاهش آسیب آغاز و به پاسخ ختم می گردد

د) مراحل چرخه از مرحله کاهش آسیب تا بازیابی است ولی بصورت مداوم ادامه دارد

پاسخ آزمون

(۱) ج

(۲) ب

(۳) د

تعداد پاسخ های صحیح شما ؟
اگر تعداد پاسخ های صحیحی که داده اید، کمتر از ۳ است،
اسلایدها را از اول مرور کنید.

از این مجموعه اسلاید در سخنرانی ها و آموزش همکاران خود استفاده نمایید.

موفق باشید.